

РОЗДІЛ 8

ГЕОГРАФІЯ США ГЛИБОКИЙ ПІВДЕНЬ

Район поширення південної культури – глибокий південь – це певний географічний осередок, де існують спільні вірування, звичаї, забобони, особливості у ставленні одне до одного тощо. Деякі з регіональних особливостей зумовлені перш за все географічним розташуванням регіону, інші з’явилися під впливом регіональних природних особливостей.

Південь дуже різноманітний. Узбережжя, затоки, південні височини, П’ємонт у районі штатів Джорджія та Кароліна та інші регіони не особливо континентального півдня мають свої місцеві варіанти південної культури. Проте населення всіх цих місць поділяє почуття приналежності до спільної «південної» культури.

СПАДЩИНА

Найраніша європейська колонізація Америки мала перш за все комерційний та експлуататорський характер. У свою чергу, прибережні рівнини, що лежать на південь від затоки Делавар, а особливо на південь від Чесапікської затоки, являють собою майже суцільний район, який було нібито створено для сільськогосподарського виробництва. Довге жарке літо, регулярні опади, м’які зими дозволяли переселенцям вирощувати інші сільськогосподарські рослини додатково до тих, що вони їх вирощували у північній Європі. Велика кількість річок, що перетинають ці рівнини, придатні для судноплавства, принаймні на невеликих човнах, що дозволяло переселенцям пересуватися вільно між річкою Джеймс у Вірджинії та річкою Алтамага у Джорджії.

Щільність населення майже всюди залишалася досить низькою, а міське населення переважно було зосереджене у портових містах на березі океану (Норфолк, Вірджинія, Вілмінгтон, Північна Кароліна, Чарльстон, Південна Кароліна, Саванна, Джорджія) або на великих річках (Річмонд, Вірджинія, а згодом з’явилися Колумбія, Південна Кароліна та Августа у штаті Джорджія). Міцні зв’язки із землею і з сільськогосподарським виробництвом, присутні у культурі півдня, залишалися дуже важливими навіть у другій половині XX сторіччя.

Найбільшою винагородою за зусилля перших європейців, що оселилися на південних приатлантичних рівнинах, було те, що вони одержали змогу вирощувати великі врожаї на продаж. Плантаторські господарства почали доміну-

вати у колоніальній економіці регіону на ранній стадії його розвитку. Ще починаючи з 1695 року, тут почали вирощувати тютюн на узбережжі річки Джеймс, а також на півдні та північному сході Північної Кароліни, і вирощувати рис та індіго навколо узбережних боліт та на цих болотах у обох Каролінах та у штаті Джорджія. Виробництво бавовни зростало дуже повільно аж до 1800 року, коли набуло швидкого поширення у глибини суходолу з так званих Морських островів, що розтяглися вздовж узбережжя між Чарльстоном та тоді ще іспанською Флоридою. І хоча в цей час іще переважали невеликі приватні ферми, проте плантаторський тип ведення господарства виявився досить ефективним для того, щоб поширитися далі на захід саме як спосіб організації вирощування бавовника, і досяг свого найбільшого розквіту у Джорджії, Алабамі, Міссісіпі та Луїзіані протягом першої половини XIX сторіччя. Подібно до бавовника, тютюн також просувався на захід у Кентукі та Теннессі переселенцями з Вірджинії та Північної Кароліни.

Інфраструктура півдня була слабо розвинена, тут не було великих торгівельних центрів, а наявні слугували швидше як місця, де сільськогосподарська продукція гromaдилася та перевантажувалася. Великих міст, у яких були б представлені різноманітні види економічної діяльності, було дуже небагато. Транспортна мережа тільки доповнювала таку ситуацію і практично слугувала лише для того, щоб дозволити продукцію, вирощену далеко від узбережжя, якнайпростіше перевозити до експортних центрів, на узбережжя. Зв’язок між місцевими ринками був налагоджений дуже слабо, внаслідок чого місцеве сільське населення вело досить ізольований спосіб життя.

Розвинене плантаторське виробництво вимагало значних щорічних капіталовкладень, і більша частина цих вкладень мала форму рабської праці африканців. Після того, як її було запроваджено, рабська праця практично стала на перешкоді вільній еміграції в даний регіон, оскільки потенційні сільські жителі та міські робітники знаходили на півночі кращі можливості для вільного працевлаштування. Ось чому, починаючи з XIX сторіччя, частка іноземців серед населення на півдні значно нижча, ніж у будь-якому іншому регіоні країни. Оскільки до 1840 року основна еміграція до США була з Великобританії, і лише потім розпо-

чалася еміграція з інших країн Європи, то більшість людей, що населяють південь, мають переважно британське походження.

До фактично автохтонного населення регіону, крім британців та африканців, належать кайани з південної Луїзіани та представники кількох племен американських індіанців. Кайани – франкомовні католики, нащадки французьких вигнанців з Канади. Це переважно сільське населення, яке проживає на півдні Луїзіани і, незважаючи на повну інтеграцію решти населення штату в культуру півдня, залишило практично недоторканими свої звичаї та культуру. Більшість американських індіанців було витіснено з півдня так само брутально і приблизно в той самий час, коли було витіснено індіанські племена з території середнього сходу. Проте декому пощастило залишитися. Найбільші з таких племен – ламбі на півдні штату Північна Кароліна, залишки колись могутнього племені черокі на південному заході Північної Кароліни, чоктави у центральній частині штату Міссісіпі та семіноли на півдні Флориди.

Сільська громада та культ власної фермерської садиби є також важливими елементами культури глибокого півдня. Більшість населення півдня тривалий час були переважно вірними євангелістської протестантської церкви. Невеликі і непретензійні церковні споруди, що і понині залишаються важливим елементом у краєвидах півдня, щонеділі збирають у своїх стінах вірних переважно з населення невеличких містечок та фермерів. Методистська, єпископальська та протестантська конгрегації також мають досить численні громади по всьому регіону, проте їх випереджають нині значно численніші баптисти.

Використання праці рабів у південних колоніях є також одним із важливих компонентів у культурі обох основних груп населення півдня. Багато елементів, властивих культурам народів Африки, поширилося у регіоні і було засвоєно білим населенням. Перші африканці прибули у Вірджинію у 1619 році лише через десять років після того, як було засновано перші поселення на річці Джеймс. Хоча рабська праця не була поширеною аж до початку XVIII сторіччя, чорношкірі стали невід'ємною частиною регіону і його соціальної стратифікації з самого початку його заселення. Їхній вплив відчувається практично в усіх сферах життя на півдні: у мові, харчуванні, музиці тощо.

Інші безумовні наслідки рабства менш позитивні. Для того, щоб виправдати рабство, слід вважати, що раби як люди нижчі від своїх господарів. Таке ставлення до чорношкірих білого населення півдня нічим принципово не відрізнялося від поширених у Європі поглядів ще наприкінці XVIII сторіччя. На початку XIX сторіччя в тих районах, де рабство не було особливо поширеним, спостерігається поступова відмова від цих поглядів і починає формуватися негативне ставлення до рабства як такого. Виправдання

рабства власне на півдні ставало тим більш впертим, чим більше в інших штатах вимагали його відміни.

У 1860-х роках, як відомо, відбулася громадянська війна між Північними та Південними штатами. Головною причиною виникнення цієї війни була розбіжність у ставленні представників півночі та півдня до рабства. Внаслідок цієї війни економіка та культура півдня зазнали чи не найбільших змін з часів колонізації. Однак регіон все одно залишився сільськогосподарським, основне населення жило в сільській місцевості, а основні міста так і стояли на узбережжі чи вздовж великих внутрішніх водних шляхів сполучення. Транспортна мережа також лишилася підпорядкованою інтересам вивозу сільськогосподарської продукції.

Протягом наступних десятиліть головною сільськогосподарською культурою регіону залишалася бавовна, настільки великі прибутки у порівнянні з іншими сільськогосподарськими культурами забезпечувало її вирощування. Крім того, у регіоні продовжували вирощувати тютюн, рис, цукрову тростину та, наприклад, коноплі, але вже як допоміжні культури для місцевого вжитку чи на продаж. У 1860 році бавовна була головним продуктом не лише в економіці півдня, але й основним джерелом прибутків від експорту всіх Сполучених Штатів. Вона принесла понад 60 відсотків прибутку від усього експорту. Нині досить багато її виробляють не лише на півдні. Водночас варто наголосити, що у 1996 році бавовна була на п'ятому місці серед американських експортованих сільськогосподарських товарів.

Програш у громадянській війні суттєво підірвав основи економіки півдня. Залізниці було зруйновано, устаткування конфісковано, портові склади підірвано, нечисленні промислові підприємства пограбовано. Гроші конфедератів та їхні облігації втратили всяку ціну. Маса бавовни, яка зберігалася на складах і у портах та очікувала на повоєнний розпродаж, була конфіскована північними військами. Ферми і поля занепали, а реманент та худобу було чи вкрадено, чи втрачено. Рабську працю було офіційно відмінено, а великі маєтки було або розділено, або обкладено великими податками.

НАСЛІДКИ

Перші п'ятдесят років після громадянської війни на півдні тривав період своєрідного пристосування, чи реорганізації. Біле населення регіону по-різному реагувало на те, що негри одержали особисту свободу, і через деякий час тут було запроваджено сегрегацію. Чорне населення також практично лише через п'ятдесят років після війни почало користуватися тими можливостями, які надавав їм їхній новий статус. Протягом цього періоду відчуття ізоляції від решти країни, що завжди панувало на півдні, не лише не зменшилося, але і до деякої міри зросло.

Зруйнування довоєнної економіки стало головною причиною важких випробувань для більшості населення півдня протягом дванадцятирічного періоду реконструкції (з 1865 по 1877 роки) після завершення громадянської війни. По-перше, було порушено як транспортну мережу, так і виробничі потужності, а по-друге, виявилось, що успішне ведення плантаторського господарства надзвичайно залежить від використання рабської праці. А після війни за використання праці колишніх рабів необхідно було платити великі податки, а крім того, витрачати також великі кошти на відновлення зруйнованого господарства. Єдине, що залишилося без змін, так це можливість і далі використовувати землю, ось чому вирощування бавовника залишилося основним видом сільськогосподарського виробництва у регіоні.

Інші економічні фактори, які також впливають на розвиток виробництва, практично в цей час не існували. Місцевий капітал був дуже незначний, та й більшу частину його було витрачено на ведення війни або ж прямо чи опосередковано конфісковано переможцями за допомогою введення високих податків. Кредитні ставки дуже зросли, і фермери потрапили у великі борги. Це також вплинуло на те, що основним видом виробництва на півдні так і залишилося сільське господарство.

Оскільки у невеликих містах півдня неможливо було знайти роботу, більшість чорношкірого населення мусила шукати шляхів порозуміння з тими білими власниками земель, що залишилися господарювати після війни. У цей час тут було широко запроваджено працю з половини. При такому підході як чорні, так і білі бідні робітники, які втратили свої землі, мусили працювати за кредити, виділені їм власником землі, яку вони обробляли. Цей кредит вони використовували на придбання реманенту, насіння, оплату проживання та харчування, а потім повертали частиною врожаю, який вони виростили на землях цього господаря, що дав їм кредит. Як тільки усталився такий порядок, білими було затверджено так званий «чорний кодекс», за яким чорношкірим було заборонено виїздити за межі сільськогосподарських регіонів, в результаті чого рівень освіти чорношкірого населення тривалий час залишався дуже низьким. Навіть коли чорношкірі фермери одержували землю у власність, їм на перешкоді ставали менші можливості одержати кредит, надто малі, щоб бути високопродуктивними, розміри ферм, а також расистські елементи місцевої культури.

Близько 1880 року розпочалася нова історична фаза в економічному розвитку півдня. Протягом наступних десяти років відбувся бурхливий розвиток промисловості, передусім текстильної. На 1929 рік 57 відсотків усіх прядильних верстатів у державі, на яких оброблялася бавовна, було розміщено на півдні, що у два з половиною рази перевищувало їх відсоток на 1890 рік.

У регіоні почали з'являтися підприємства з виготовлення пряжі з природної та синтетичної сировини, тим самим сприяючи розвитку текстильної промисловості, виробництву натуральних та синтетичних тканин, що відповідно вплинуло на різке збільшення випуску готового одягу. В свою чергу зростання місцевої текстильної промисловості спонукало до подальшого зростання обсягів виробництва пряжі по всьому П'єдмонту у обох Каролінах та у Північній Джорджії.

Проте виробництво бавовняних тканин стало не єдиним видом промисловості, що почав бурхливо розвиватися у регіоні. Реконструкція залізниць та їхньої інфраструктури стала притягувати у регіон фінанси, необхідні для облаштування станцій та пристанційних містечок. Виробництво цигарок було зосереджене загалом у тютюнових районах Північної Кароліни та Вірджинії. Після запровадження нової федеральної політики землекористування та розширення залізничної мережі розпочалося промислове використання лісових багатств. Спершу більшість лісоматеріалів вивозилися як сировина за межі регіону. Але згодом тут почала розвиватися меблева промисловість, особливо у Північній Кароліні та Вірджинії, а після 1936 року по всьому півдню почали виникати паперові та целюлозні комбінати. І нині ці галузі виробництва не втрачають свого значення.

Протягом останньої чверті XIX сторіччя, після того як докорінно змінилася технологія виробництва сталі, Чаттануга та Теннессі стали визначними центрами металургійної промисловості. Одночасно поблизу Бірмінгема у штаті Алабама було знайдено великі поклади коксованого вугілля, промисловий видобуток якого налагодили протягом наступного десятиліття. Численні металургійні та металобробні підприємства виникли в околицях Бірмінгема та Чаттануги. Ці два міста вже наприкінці минулого сторіччя разом з Атлантаю (Джорджія), містом, де розмістилася могутня супутня промисловість, завдяки розвиненій транспортній мережі навколо них, утворили могутній промисловий трикутник.

Економічне зростання цих міст справило великий вплив на подальше зростання регіону, оскільки розвиток металургійної промисловості призводить до виникнення підприємств, які використовують метал для подальшого виробництва. А це в свою чергу вимагає піднесення рівня освіти та заробітної плати, чого не може забезпечити текстильна та тютюнова промисловість. Таким чином цей промисловий регіон став своєрідним центром для всього півдня, стимулюючи розвиток інших міст регіону.

Проте дискримінаційні податки, що стягувалися з товарів, вироблених на Бірмінгемських підприємствах, значною мірою загальмували промисловий розвиток регіону. Загалом ця політика була притизаконною і з нею велася певна

боротьба, проте істотне зростання виробництва стали в Алабамі під час промислового піднесення на початку XX сторіччя фактично було зупинено кількома заборонами її продавати за нижчими конкурентноздатними цінами. Це також значно уповільнило розвиток промисловості на півдні.

Наприкінці 1880-х – на початку 1890-х років в усіх штатах півдня було прийнято низку законів, які з кожним разом все збільшували расову сегрегацію в усіх аспектах життя. На практиці це виражалося в тому, що було запроваджено не лише окремі школи для чорних і для білих дітей, але й окремі ресторани, зони відпочинку, паркові лавочки, вбиральні та інші місця, де білі потенційно могли близько зіткнутися з чорними. Білі почали жити в одних районах, а чорношкірі винятково в інших. Чорним було заборонено займатися певними видами діяльності, крім того, робилося все таємне і явне, щоб перешкодити чорним брати участь у голосуванні.

Протягом перших 50 років після закінчення громадянської війни кількість чорношкірих емігрантів з півдня країни у інші регіони зростала дуже повільно. Так на 1870 рік приблизно 91,5 відсотка американських негрів проживало на півдні, а у 1910 році їх залишалося 89 відсотків. Однак протягом наступних десятиліть жорстокі закони, насильство та нестерпні економічні умови просто «виштовхнули» величезну масу чорношкірих емігрантів за межі регіону. Початок Першої Світової війни спонукав промисловість півночі вжити нових енергійних зусиль для того, щоб залучити до виробництва чорних та бідних білих з півдня.

До 1914 року практично не припинявся потік емігрантів з Європи. Саме їм Америка завдячує значним промисловим піднесенням у цей період. Таким чином понад третина американських громадян у 1910 році народилася за межами США або мала за одного з батьків емігранта першого покоління. Коли війна припинила цей потік робочої сили з Європи, естафету підхопив південь з його численними повністю та частково безробітними.

Промисловість півдня не постраждала б так сильно від цього відтоку продуктивних сил, якби він відбувався рівномірно в усіх вікових групах.

Більшість чорношкірих, що полишали регіон, були у найпродуктивнішому віці між 18 та 35 роками. Народившись на півдні, ці люди свої найактивніші роки провели переважно за його межами. Натомість ті, що залишалися, були вже або пенсійного, або передпенсійного віку чи взагалі непрацездатними. Расові обмеження на певні професії також спричиняли відтік найталановитіших молодих людей за межі регіону.

Іншим наслідком громадянської війни став гіпертрофований місцевий патріотизм. Південь був єдиним місцем на території Сполучених Штатів, яке постраждало від окупаційних військ, тому ніякий економічний розвиток протягом

наступних ста років не зміг подолати почуття гіркоти у душах багатьох його мешканців.

Громадянська війна і наступний період відбудови з свого боку об'єднали в певну духовну спільку більшість білих жителів півдня. Тому поняття «єдиний південь» означає, що часом жителі півдня одноставно віддають свої голоси за те, що йде всупереч загальнонаціональним тенденціям. Війна і відбудова асоціюються тут з північчю та з республіканською партією, тому білі півдня неухильно підтримують демократів. Навіть якби білі жителі півдня з якихось причин припинили підтримувати демократичну партію, за ними б усе одно залишилося прізвисько «південні демократи». Зміни, які відбуваються останнім часом як у державі в цілому, так і на її півдні, дещо змінили таку одноставну відданість жителів півдня демократичній партії. Однак хоча нині серед обраних урядовців півдня працюють представники фактично всього політичного спектру США, проте переважна більшість населення традиційно віддає перевагу демократичній партії.

ПОЧАТОК ЗМІН

Місцеві та регіональні особливості сучасного півдня базуються на традиціях, які існують вже багато десятиріч, а часом і сторіч. Тому в основі сучасних змін лежить перш за все втрата регіоном своєї традиційної ізольованості від решти держави.

Ще в середині XX сторіччя більшість населення півдня і, безперечно, його лідери, здавалося, вважали південь окремою державою, що просто змушена продовжувати вести спільні справи зі своїм північним сусідом. Проте наприкінці 1930-х, а особливо 1940-х нові ідеї та впливи почали під певним тиском проникати ззовні у південний регіон, поступово руйнуючи його ізольованість.

У 1930-х роках економіка півдня мало чим відрізнялася від його економіки у 1870-х. Вона була головним чином сільськогосподарською, з переважним виробництвом сільськогосподарської сировини на експорт. Характерним для неї був постійний брак капіталовкладень, використання праці тварин та ручної праці на невеликих фермах – орендованих чи використовуваних за половинною системою тощо. Більшість промислових підприємств пропонували низьку заробітну платню і були зорієнтовані на невеличкий місцевий ринок. Міста півдня цілком віддзеркалювали цю ситуацію, це були невеличкі торгівельні центри на залізничних станціях чи містечка, що вирости навколо текстильної фабрики, або центри округів, де ще збереглися давні архітектурні форми, характерні для півдня.

Протягом наступних півстоліття відбулися колосальні зміни. Вже на початку п'ятдесятих років понад половина місцевих виробничих сил була задіяна у виробництві, не пов'язаному з сільським господарством, а кількість населен-

ня, зайнятого у сільськогосподарському виробництві, продовжувала скорочуватися. Паралельно почала бурхливо зростати кількість людей, зайнятих у промисловому виробництві та сфері послуг. Згодом розпочалася деверсифікація промислового виробництва на півдні, яке раніше обмежувалося переважно первинною обробкою сировини.

Подібна деверсифікація відбулася також і у сільськогосподарській сфері. Бавовна залишилася і надалі головною сільськогосподарською культурою півдня. Поряд з нею продовжують вирощувати тютюн, цукрову тростину, арахіс та рис. Проте ті площі, які нині використовуються під бавовну, не нагадують навіть тіні тих площ, що використовувалися раніше. Таке зменшення площ супроводжувалося занепадом бавовно-очисних підприємств, колись дуже поширених у регіоні.

Тоді як домінування бавовни було ліквідовано, різко зросло виробництво сої та вирощування худоби. Після того як фермери покращили свої пасовиська, висіваючи нові види трав і використовуючи добрива, збільшилося виробництво яловичини. Водночас було виведено нові види худоби, яка б добре себе почувала в умовах жаркого та сухого південного літа. Протягом останніх 30 років виробництво курчат та бройлерів було переведено на промислову основу і майже повністю зосереджено у південних штатах.

Ще драматичніші зміни відбулися в організації фермерського виробництва. Всюди, де було можливо, запроваджувалися машинні виробничі процеси, і тепер сільськогосподарське виробництво у регіоні стало набагато більш ефективним, ніж колись. Традиційна система пайового господарювання практично зникла ще в середині 1930-х років, а розміри ферм відчутно зросли.

Наприкінці 30-х років разом із загальнонаціональним економічним піднесенням розпочалася істотна міграція сільського населення півдня до міст регіону. На 1940 рік на півдні було лише 35 міст із кількістю населення, що перевищувала 50 000 чоловік. На 1950 рік їхня кількість зросла до 42-х, а на 1980-й досягла 75-и. Ці міста вдихнули нове життя в цілі регіони на півдні країни.

Переселення у міста стимулювалося подальшим промисловим піднесенням та подальшою деверсифікацією промислового виробництва, в результаті чого утворилися динамічні центри як із переробки місцевої сільськогосподарської продукції, так і з виробництва сучасних товарів широкого споживання. Кількість робітників, не пов'язаних з переробкою сільськогосподарської продукції, помітно зросла в усіх кутках регіону. І хоча традиційні види промисловості, такі як металургійна, тютюнова та текстильна, залишилися все ще досить важливими у регіоні, проте почали все частіше з'являтися нові галузі виробництва. Збільшилося виробництво синтетичних тканин та готового одягу, які вже добре зарекомендували себе в обох Каролі-

нах та на півночі штату Джорджія. Почала динамічно розвиватися хімічна промисловість на узбережжі Мексиканської затоки. Зросло виробництво меблів, особливо в районі П'єдмонту у центральній частині штату Південна Кароліна, так само як і інші види деревообробної промисловості на східних рівнинах та вздовж узбережжя Мексиканської затоки. Додатковий імпульс одержала суднобудівна промисловість, зосереджена у Норфолку, штат Вірджинія, а також у нових суднобудівних центрах на узбережжі Мексиканської затоки. У Маррієті, штат Джорджія, було започатковано виробництво літаків, що приваблювало сюди значну кількість висококваліфікованих спеціалістів, перетворивши це місто у найбільш високооплачуваний регіон в околицях Атланти.

Середній рівень заробітної платні у регіоні настільки зріс, що це почало приваблювати власників підприємств організовувати виробництво різноманітних споживчих товарів безпосередньо на півдні. Це в свою чергу вимагало збільшення кількості несільськогосподарських робітників, далі підвищуючи прибутки населення і зміцнюючи місцевий ринок.

Швидке зростання промисловості на півдні спричинило збільшення місцевого ринку, його вимог і можливостей платити за більшу кількість товарів та послуг. Але що викликало таке стрімке зростання? Чому ринок так розширився? Один з дослідників висловив припущення, що все це сталося завдяки тому, що у 1935 році та протягом наступних років було прийнято нове сільськогосподарське законодавство – «Закон про врегулювання сільського господарства», який заклав законодавчу базу під подальше зростання місцевого ринку.

До того, як було прийнято ці регулятивні документи, ціни на місцеві сільськогосподарські продукти перебували у безпосередній залежності від цін на світовому ринку. Для півдня це означало, що, наприклад, ціни на бавовну коливалися в залежності від того, наскільки високими були в тому чи тому році врожаї в інших регіонах світу, де вона вирощувалась. Важливо також зауважити, що фермерські господарства півдня змушені були конкурувати з тими регіонами, де все ще зберігався колоніальний спосіб виробництва. Коли ціни на сільськогосподарську продукцію і оплату праці за її виробництво було приведено у відповідність із загальнодержавними згідно з законодавством 1935-го і наступних років, ринок півдня було збалансовано і відкрито можливості для промислового виробництва у регіоні. Цей імпульс і досі позначається на зростанні економіки півдня.

Величезні зміни відбулися і у соціальному житті півдня. У 1954 році Верховний Суд Сполучених Штатів відмінив сегрегаційну доктрину «нарізно, але рівні», яку було запроваджено за сімдесят років до того. Головні соціальні змі-

ни на півдні стали прямим наслідком прийняття цього рішення, що вплинуло також і на ситуацію в інших регіонах, де расова приналежність стояла на перешкоді вільному розвитку особистості.

Таким чином, внаслідок всіх цих змін, що відбулися після середини 1930-х років, південь втратив більшість своїх рис, що відрізняли його від решти країни. Розвиток різних галузей економіки змінив загалом сільськогосподарський характер економіки регіону. Водночас можливості регіону

і надалі розвивати низькооплачувані галузі промисловості, очевидно, практично вичерпалися, нові види промислового виробництва та сфери обслуговування, хоча і повільно, продовжують впливати на подальше зростання рівня заробітної плати у регіоні. А значні потоки мігрантів з півночі, особливо у великі міста, скоро зможуть взагалі практично знівелювати колись такі помітні відмінності в культурі південних міст і перетворити їх на звичайні. ■

